

ELS PAISATGES DE
JOANOT MARTORELL
GANDIA I LA SAFOR

Gabriel Cualladó
Manel Esclusa
Joan Fontcuberta
Cristina García Rodero
Manolo Laguillo
América Sánchez

IVAM CENTRE JULIO GONZALEZ

Guillem de Castro, 118 - 46003 València
Tel. (96) 386 30 00 - Fax (96) 332 10 94

De dimarts a diumenge d'11 a 20 hores
Diumenge, dia del Museu, entrada gratuïta
Dilluns tancat

 GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I CIÈNCIA

Palau Ducal. Gandia 22 desembre 1990 / 2 gener, 1991

IVAM Centre Julio González. 11 gener / 24 febrer 1991

TREBALLADOR DEL RAJOLAR, Gandia 1990. Gelatina-plata, 24 × 34,1 cm

SIS FOTÒGRAFS EN ELS PAISATGES DE JOANOT MARTORELL

Encarregar a diferents fotògrafs un treball sobre un mateix tema que han de realitzar, a més, en un mateix espai geogràfic, és una tasca important en el conjunt de les activitats que qualsevol organisme interessat en la difusió de la Fotografia com a mitjà d'expressió artística deu integrar en la seua programació. No solament potencia la possibilitat de veure l'obra dels artistes seleccionats per a cada ocasió, sinó que els planteja el desenvolupament d'unes solucions personals per a superar la singularitat de l'encàrrec.

La celebració del cinc-cents aniversari de la publicació del *Tirant lo Blanc* de Joanot Martorell és una bona ocasió per a realitzar una experiència artística

CASTELLS DE LA SAFOR V, Gelatina-plata, 43,1 × 43,4 cm

col·lectiva d'aquestes característiques. Un treball que té, a més, un cert paral·lelisme amb el que desenvoluparen per tota la comarca de La Safor els pintors i els arquitectes, en la seua majoria italians, que foren invitats pels Borja en la mateixa època en què Martorell va escriure les aventures del famós cavaller errant.

Al principi del mes de juny d'aquest any es va iniciar l'experiència. Els fotògrafs, a excepció de Cristina García Rodero, que hi anà posteriorment, viatjaren a Gandia. Allí, durant els deu dies que va durar l'estada, tingueren l'oportunitat de conèixer en profunditat la comarca i mantenir unes sessions de treball conjuntes que inclogueren tant l'estudi de documentació històrica, geogràfica i literària com la discussió de les primeres instantànies agafades. Fou tan positiu el cli-

ELS PAISATGES DE JOANOT MARTORELL, Original gelatina-plata virat, 35,5 × 285,3 cm.
Copia exhibició: cibachrome. 75 × 610 cm

L'ENIGMA DELS QUATRE ELEMENTS, Gandia 1990. Gelatina-plata virat, 31 × 45,8 cm

ma de treball creat que quan per l'octubre, d'acord amb el pla previst, lliuraren els originals no em va sorprendre l'excel·lent qualitat dels resultats.

Per a realitzar els seus retrats Gabriel Cualladó ha tornat a recórrer a la seua coneguda manera de fer, aquesta que cerca la perfecta comunicació fotogràfica i que ell, pel seu tarannà especial, aconsegueix sense dificultat. Les gents de La Safor apareixen, doncs, en la seua actitud més característica i desproveïda de tòpics perquè permeteren al fotògraf entreveure en la seua intimitat i, en certa manera, el nomenaren cronista de la seua quotidianitat; col·laboració imprescindible que Cualladó necessita per aconseguir aquesta força expressiva especial en les seues instantànies.

América Sánchez, després d'analitzar les diverses

possibilitats que ofereixen els paisatges de la comarca, decidí construir una panoràmica de la costa de La Safor acoblant trenta-dues fotografies. El resultat és un paisatge singular, conjunció de l'actualitat i el segle XV, en què els personatges de la novel·la tornen a actuar en el seu àmbit original, invocats per un simple gest gràfic del fotògraf.

Manolo Laguillo, dins de la seua més pura ortodòxia fotogràfica, ens trasllada a uns paisatges en què se subratlla la preocupació ecològica. Transgredint els límits de la fotografia documental, el fotògraf recrea en el que es podria denominar «la cultura del turista» per a plantejar amb rigor la situació urbanística actual de la zona.

Les imatges realitzades per Joan Fontcuberta se situen dins de la recerca d'uns llenguatges nous que

LA SAFOR, 1990. Gelatina-plata, 22,7 × 45,7 cm

PAISATGE. 32, fotografies material color, 27,5 × 1280 cm

caracteritza la totalitat de la seua obra; un procediment de fotomuntatges i «frotogrames», acolorits després del positiu en paper de blanc i negre, li permet fabricar una iconografia que ens remet, sense equívocs, a l'univers literari que crearà Joanot Martorell.

Manel Esclusa ha investigat sobre els decorats que apareixien en les aventures de Tirant. Molts d'aquests ja no existeixen, i uns altres han patit tantes transformacions, o abandons, que és difícil reconèixer-los. Tanmateix, el fotògraf, amb una tècnica molt personal que combina l'exposició llarga amb la vibració de la cambra, ens els torna en tota la seua realitat, encara que siga solament per al paper fotogràfic.

Cristina García Roderó ha tractat els personatges característics i les seues anècdotes. Deixant de banda

els protagonistes, s'ha ocupat de tot allò que a primera vista sembla trivial i, tanmateix, és capital en el desenvolupament de la història. A més, tal vegada siga el més real, el més creïble, perquè, a diferència dels protagonistes que moren sense remei, els característics resisteixen els embats del temps i l'espai.

En definitiva, sis maneres diferents de mirar i expressar-se en un projecte col·lectiu els resultats del qual, per la seua qualitat creativa excepcional, formen part de les importants aportacions espanyoles a la Fotografia contemporània.